

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

A.H. Gerhardschool

Juryrapport

Excellente scholen

2016-2018

Plaats: Amsterdam

Sector: Speciaal Onderwijs

Inhoudsopgave

1. Leeswijzer rapport

2. Beoordeling algemene onderwijskwaliteit

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

4. Bijlage

4.1 Procedure traject Excellente Scholen

4.2 Zelfevaluatie Onderwijskwaliteit

1. Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport beschrijft de inspectie haar bevindingen met betrekking tot de onderwijskwaliteit van de school. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel op een aantal onderdelen.

In het tweede deel van het rapport wordt het excellentieprofiel in onderdelen weergegeven zoals de school dit heeft beschreven in het aanmeldformulier – de tekst is integraal overgenomen. Vervolgens geeft de jury haar bevindingen op het betreffende onderdeel van het excellentieprofiel. Het juryrapport eindigt met de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat Excellente School toekomt.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten van het excellentieprofiel
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

In de bijlage treft u de zelfevaluatie van de school met betrekking tot de onderwijskwaliteit. Deze zelfevaluatie heeft de school aangeleverd in het aanmeldformulier – dit zijn de woorden van de school. De inspectie heeft deze zelfevaluatie tezamen met andere bronnen gebruikt in haar onderzoek naar de onderwijskwaliteit.

In de bijlage wordt ook de procedure rondom het traject Excellente Scholen toegelicht.

2. Beoordeling onderwijskwaliteit inspectie

A.H. Gerhardschool heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2016. Voorwaarde voor het predicaat Excellente School is dat een school kwalitatief goed onderwijs biedt. Voorafgaand aan de beoordeling door de jury wordt daarom de onderwijskwaliteit onderzocht door de inspectie. De inspectie onderzoekt de onderwijskwaliteit op basis van gegevens die bij de inspectie bekend zijn én op basis van de door de school aangeleverde informatie.

De inspectie heeft een onderzoek uitgevoerd naar de onderwijskwaliteit bij de deelnemende scholen. Wanneer de inspectie onvoldoende of geen recente informatie had om een uitspraak te kunnen doen over de kwaliteit van het onderwijs van een school, werd een verificatieonderzoek uitgevoerd. De verificatieonderzoeken verschillen wat betreft inhoud en omvang. Het kan gaan om een gesprek met de directie, maar ook om een uitvoerig onderzoek.

Gedurende het onderzoek en/of het verificatiebezoek zijn er door de inspectie geen contra-indicaties gevonden voor deelname van de betreffende school aan het traject Excellente Scholen 2016.

3. Beoordeling excellentieprofiel jury

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Speciaal Onderwijs
Naam school	A.H. Gerhardschool
Brin nummer	20YC-0
Naam contactpersoon	Dhr. Erik Scheerder
Telefoonnummer	0206651811
Emailadres	e.scheerder@orion.nl
Bestuur	Stichting Orion

Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De onderbouwing die de school bij de aanmelding als kandidaat Excellente School 2016 gaf, luidt als volgt.

“In 2009 hing de vlag op de Gerhardschool er ronduit slecht bij. Het team werd gekenmerkt door interne conflicten en conflictueuze relaties. Er was geen sprake van goed onderwijs, to say the least. De leerlingen kwamen op de tweede of misschien wel de derde plaats. Als gevolg hiervan had de Gerhardschool een buitengewoon slechte naam in het brede zorgcircuit rondom de school. Er werden amper jonge leerlingen verwezen naar de Gerhardschool.

In het schooljaar 2009/2010 werd een culturomslag ingezet. Er werd maximaal ingezet op de inrichting van een professionele organisatie waarin leerlingen en het onderwijs centraal stonden. De weg naar boven was ingeslagen en verliep niet zonder tegenslag. In het voorjaar van 2012 werd de school als zwak beoordeeld. Het team heeft zich door dit oordeel niet uit het veld laten slaan. Sterker nog, het arrangement zwak heeft als een enorme katalysator gewerkt bij het structureel verhogen van de inhoudelijke onderwijskwaliteit op alle terreinen. Alle energie werd nu ingezet op de verdere ontwikkeling van kwalitatief hoogwaardig onderwijs dat erop gericht is om leerlingen maximaal te laten presteren naar vermogen. Dit alles door een team dat naast de dagelijkse zorg voor onze stevige doelgroep in hoge mate eigenaar is van de onderwijsinhoud, op een lerende manier. Van en met elkaar leren in een veilige omgeving.

Begin 2014 is aan de school weer een basisarrangement toegekend. Ook toen is het vuur van ontwikkeling niet gedoofd. Wij nodigen u van harte uit kennis te maken met de Gerhardschool anno 2016. Zoals het een zich continu ontwikkelende en lerende organisatie betreft zoeken wij hierbij proactief naar feedback.

Er zijn veel zaken waar wij ronduit trots op zijn, bijvoorbeeld de geslaagde implementatie van opbrengstgericht werken, het op maat gemaakt GIP-ADI-lesmodel (gemaakt voor en door het team; klik op de bijgevoegde link voor een filmpje op Leraar24, bit.ly/216sODN), het werken met coöperatieve werkvormen, het door het team ontwikkelde time-outbeleid, de inzet van ict in dienst van het curriculum (ondersteund door 100 Chromebooks), het inhoudelijk taakbeleid, het cyclisch planmatig handelen en de teambreed opgestelde missie en visie en de daaruit voortvloeiende slogan ‘Leerling aan

Zet' als duidelijke pay-off van de Gerhardschool nieuwe stijl!"

Excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en relevant excellentieprofiel

Toelichting excellentieprofiel

"Pedagogisch-didactisch klimaat: waarom excellent?"

De Gerhardschool ziet zichzelf als excellente cluster 4-school op pedagogisch-didactisch klimaat. De Gerhardschool is trots op het warme, veilige en gestructureerde pedagogische klimaat en de positieve feedback die wij hierop krijgen. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de goede (jonge) aanwas van de school.

Als u de Gerhardschool bezoekt, komt het klimaat bijvoorbeeld tot uiting in de doorgaande lijn in de inrichting van de groepen. In iedere groep is een instructietafel, een time-outtafel, een complimentensysteem, een doelenladder, het dagprogramma op het bord en in iedere groep zijn de regels en afspraken van het GIP-ADI-lesmodel gevisualiseerd. Belangrijker dan deze fysieke doorgaande lijn is de doorgaande lijn in handelen van de leerkrachten. Alle groepsleerkrachten werken volgens de regels en afspraken van het GIP-ADI-lesmodel, ondersteund door coöperatieve werkvormen. Dit voorziet in de specifieke onderwijsbehoeften van onze leerlingen. Onze leerlingen zijn gebaat bij rust, reinheid, structuur en voorspelbaar leerkrachtgedrag. Dit maakt de jaarovergang van de ene leerkracht naar de andere een stuk minder lastig.

Een kenmerk van onze leerlingen is dat zij op sociaal-emotioneel vlak een weinig leeftijdsadequate ontwikkeling doormaken. Ter stimulering van deze ontwikkeling wordt er onder meer gewerkt met Leefstijl, met Positive Behavior Support (PBS) en met de (leerling)SCOL.

Duurzame ontwikkeling: waarom excellent?"

In den lande zijn er voorbeelden van organisatie- c.q. schoolontwikkelingen die in hoge mate afhankelijk waren van een of twee personen in een organisatie. Wij zijn van mening dat daar op de Gerhardschool geen sprake van is. Wij hebben een systeem van kwaliteitszorg ingericht dat rekening houdt met een bovengemiddeld verloop in het personeelsbestand.

In de kwaliteitszorgkalender is per maand vastgelegd wat de taken zijn van de verschillende collega's in school. De medewerkers komen op vaste momenten in het jaar in verschillende samenstellingen bijeen om in dialoog te kijken naar de ontwikkeling van leerlingen, groepen en de school als geheel. Het 4D-principe (data, duiden, doelen, doen) van de CED-groep wordt hierin toegepast. De kwaliteitszorg op de Gerhardschool is geïntegreerd in het dagelijks functioneren. Het is geen op zichzelf staande activiteit. Om de leerkrachten te stimuleren, ondersteunen en faciliteren in hun professionele ontwikkeling heeft de Gerhardschool meerdere instrumenten tot haar beschikking: lesobservaties door de teamleiders, intervisiebijeenkomsten, inhoudelijk taakbeleid, de digitale gesprekkencyclus en diverse (bij)scholingen door individuele collega's of door het team als geheel.

Om de ontwikkeling van de Gerhardschool in haar geheel te monitoren werken wij onder meer met de volgende instrumenten:

- de reguliere cyclus van schoolverslag, jaarplan, schoolgids en schoolplan;
- een jaarlijkse zelfevaluatie aan de hand van het kwaliteitskader voor goed onderwijs;
- halfjaarlijkse schoolanalyse van de leeropbrengsten;
- het teambreed jaarlijks evalueren en desgewenst bijstellen van de missie en de visie;
- tevredenheidsonderzoeken onder personeel, ouders, leerlingen en externe partners;
- leerplicht- en inspectiecontroles;
- tweejaarlijkse interne directie-audits en

- jaarlijkse Orion-kwaliteitsaudits op wisselende indicatoren.
- Stichting Orion heeft in haar strategisch beleid opgenomen om het leren van en met elkaar tussen de scholen onderling vorm te geven. Hiertoe zijn werkplaatsen opgericht voor meerdere functies.”

Waarom is er gekozen voor dit excellentieprofiel

“In samenspraak met het team is gekozen voor het excellentieprofiel. Sinds 2009 heeft de Gerhardschool de omslag gemaakt van het dresserende van een populatie naar het ontwikkelen van onze doelgroep. Dit is in hoge mate het gevolg van de grondige herziening en opwaardering van het pedagogisch-didactische klimaat op de Gerhardschool. Wij hebben hiermee kwalitatief hoogwaardig onderwijs vormgegeven voor deze specifieke doelgroep.

De Gerhardschool heeft zich sinds 2009 ontwikkeld tot een professionele en lerende organisatie. De ingezette ontwikkelingen zijn duurzaam van aard en worden breed gedragen door het team en erkend door de brede omgeving van de school.”

De beoogde doelen van het excellentieprofiel

- Door het bieden van een veilig pedagogisch-didactisch klimaat kunnen leerlingen het beste uit zichzelf halen. Het klimaat heeft tot doel dat er een optimale leerontwikkeling wordt doorgemaakt door de leerlingen.
- Onze leerlingen ontwikkelen zich op eigenaarschap van hun eigen leerproces, qua zelfstandigheid, qua sociale vaardigheden, qua samenwerken en qua reflectief vermogen.
- De school ontwikkelt zich duurzaam op een lerende wijze. De individuele ontwikkeling van collega's en de schoolontwikkeling liggen in elkaars verlengde.
- Er wordt teambreed cyclisch en planmatig gewerkt aan verbetering vanuit een gedeelde visie. Om deze reden is er sprake van duurzame ontwikkeling.”

De (pedagogische en/of onderwijskundige) visie van de school met betrekking tot het excellentieprofiel

“Visie met betrekking tot pedagogisch-didactisch klimaat

Goed onderwijs begint met goed opgeleide groepsleerkrachten die tevens gedragspecialist zijn. Onze leerkrachten zijn in staat om een gestructureerd en veilig orthopedagogisch en (ortho)didactisch klimaat neer te zetten waarin onze leerlingen zich gezien voelen. Alle leerkrachten op de Gerhardschool werken met het op maat gemaakt GIP-ADI-lesmodel (waarbij GIP staat voor groeps- en individueel gericht pedagogisch en didactisch handelen en ADI staat voor activerende directe instructie), aangevuld met coöperatieve werkvormen.

Er wordt sterk opbrengstgericht gewerkt aan de hand van onze schoolstandaard. Er wordt uitgegaan van hoge verwachtingen op leerling-, groeps- en schoolniveau. Tot en met groep 6 wordt er convergent gewerkt. Vanaf groep 7 wordt er divergent gewerkt. Op onze school werken wij met moderne lesmethoden. Verwerkings- en oefenstof voor deze lesmethoden wordt ook in een digitale omgeving aangeboden.

Om de leervoortgang van onze leerlingen te meten wordt er gebruik gemaakt van methodegebonden toetsen en van Cito-toetsen. Beide soorten toetsen worden digitaal afgenomen.

Wij zijn een gecertificeerde Gezonde School op de domeinen bewegen & sport en welbevinden & sociale veiligheid. Dit past binnen de normen en waarden die wij onze leerlingen mee willen geven. Wie voldoende sport en beweegt, kan zich beter concentreren en zit beter in zijn/haar vel. Daarnaast komt men beter tot leren in een sociaal veilige omgeving. Een ander speerpunt is culturele vorming. Onder leiding van de cultuurcoördinator wordt er een wisselend aanbod van muziek, theater en beeldende vorming verzorgd.

Naast het verzorgen van goed onderwijs heeft de Gerhardschool ook een opvoedende rol in de groei en ontwikkeling van onze leerlingen. Deze opvoedende rol is manifest

aanwezig in ons onderwijs. De Gerhardschool kenmerkt zich door een krachtig pedagogisch klimaat. Aan de basis van dit klimaat ligt de manier waarop wij onze leerlingen 's ochtends ontvangen, de manier waarop wij buiten spelen, de manier waarop wij de dag afsluiten en het werken volgens de beginselen van Schoolwide Positive Behavior Support (SWPBS, kortweg PBS). Aan de hand van de kernwaarden respect, veiligheid en verantwoordelijkheid is een gedragsmatrix opgesteld voor alle openbare ruimtes, die zichtbaar is gemaakt door de gehele school. Aan de hand van deze matrix wordt goed gedrag aangeleerd aan onze leerlingen.

Ter stimulering van de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt er gewerkt met de methode Leefstijl. De ontwikkelingsvoortgang op individueel en op groepsniveau wordt vastgelegd in de (leerling)SCOL. Onze leerlingen zijn een volwaardige gesprekspartner. Dit komt ook tot uiting in het werken met de leerlingenraad.

Visie met betrekking tot duurzame ontwikkeling

In de visie staat: 'Het team beoogt een lerend team te zijn. Op teamvergaderingen, op studiedagen en op intervisiebijeenkomsten leren wij zoveel mogelijk van en met elkaar'. De Gerhardschool is van mening dat schoolontwikkeling nooit af is; het is een ongoing cyclisch en planmatig proces.

Principes van leren die worden toegepast op onze leerlingen (Waarom is dit belangrijk? Waarom wil ik dit leren? Hoe ga ik dit leren? Leren in interactie met elkaar, leren door te oefenen en gerichte feedback te krijgen) worden ook toegepast op het leren van het team van de Gerhardschool."

Doelgroep

"Alle leerlingen van de Gerhardschool vormen de doelgroep voor het excellentiegebied. De Gerhardschool is een school voor speciaal onderwijs (so). Onze school biedt onderwijs aan kinderen van 4 t/m 12-13 jaar met gediagnosticeerde gedrags-, psychische en/of psychiatrische problemen. De school behoort tot de zogenoemde cluster 4-scholen. Bij de doelgroep staat de gedragsstoornis centraal, in DSM-IV-terminen te omschrijven als oppositioneel-opstandige gedragsstoornis of antisociale gedragsstoornis. In meerdere gevallen is er tevens sprake van een van de volgende stoornissen: ADHD, impulscontrolestoornissen, een aan autisme verwante stoornis en/of een reactieve hechtingsstoornis.

Het belangrijkste kenmerk van onze leerlingen is de primaire gedragsproblematiek. De leerlingen ondervinden onder andere problemen in de agressieregulatie en in de interactie met hun omgeving. Daarnaast spelen vaak de volgende kenmerken een rol:

- concentratieproblemen, een (zeer) korte spanningsboog, problemen in het aangaan van sociale contacten, lage frustratiedrempel, geringe intrinsieke motivatie, problemen met gezagsverhoudingen, weinig creatief denkvermogen, beperkt inzicht;
- beperkte zelfstandigheid.

De Gerhardschool heeft expertise opgebouwd in de begeleiding van kinderen met onderwijsbelemmeringen en leerproblemen, gedrags- en psychiatrische stoornissen. Bijna altijd is er sprake van 'complexe problematiek'.

De school besteedt veel aandacht aan een brede ontwikkeling van de leerlingen. Enerzijds wordt onderwijs op maat geboden, rekening houdend met de mogelijkheden van het kind, anderzijds wordt gewerkt aan positieve gedragsverandering. Veel van de leerlingen hebben een minder realistisch zelfbeeld en hebben moeite om hun gevoelens op een goede manier te uiten. In de groepen wordt systematisch aandacht besteed aan goed gedrag, waarden, normen en omgangsregels. De kinderen worden geleerd om problemen op een acceptabele wijze op te lossen.

Het is van groot belang dat ouders en school gezamenlijk optrekken. Als er sprake is van verschillende opvattingen, zal dat effect hebben op de vorderingen van het kind. Samen

betekent ook dat naast de groepsleerkracht er allerlei anderen zijn in de school die helpen tijdens het verblijf op de school. Hierbij doelen we op de bouwcoördinatoren, zorgcoördinator, psycholoog, maatschappelijk deskundige, logopedist en hulpverlenende instanties. Samen staan wij voor onderwijs, zorg en begeleiding van de kinderen op onze school.

Het onderwijs, de zorg en de opvoeding op de school worden verzorgd door een zeer gemotiveerd team van medewerkers. Een team dat zich met hart en ziel inzet om uit ieder kind het beste naar boven te halen. Om de leerlingen te stimuleren vaardigheden te ontwikkelen, waarmee alle kinderen worden voorbereid op deelname aan de maatschappij van morgen.

Waarom sluit het excellentiegebied aan bij de behoeften van de doelgroep?

De onderwijsbehoefte staat op de Gerhardschool in directe relatie met de afstemming van het leeraanbod op het niveau van de leerlingen en de kwaliteit van het onderwijsleerproces. De leraar stemt het leeraanbod en didactisch en pedagogisch handelen af op de grootste groep leerlingen in de groep en differentieert het onderwijsaanbod en het onderwijsproces naar inhoud, leertijd en de aandacht die de leerling nodig heeft om de doelen te behalen.

De onderwijsbehoeften en de aanpak worden beschreven vanuit vijf domeinen uit het OPP (ontwikkelingsperspectief), te weten leerstofaanbod, onderwijstijd, (ortho)didactisch handelen, (ortho)pedagogisch handelen en leeromgeving.”

Bevindingen jury op de helderheid en relevantie excellentieprofiel

De Gerhardschool heeft een eenduidig en scherp excellentieprofiel geformuleerd. Gezien het cluster 4-karakter van de school is de keuze voor ‘pedagogisch-didactisch klimaat’ goed te begrijpen. Tijdens het schoolbezoek wordt duidelijk dat het specifieke excellentieprofiel tot stand komt in nauwe samenhang met het brede meerjarig kwaliteitsbeleid van de school (tijdens het bezoek maakt de jury kennis met de kwaliteitszorgkalender). De achtereenvolgende fasen bij invoering en verdere ontwikkeling van het profiel staan dan ook niet op zichzelf, maar vormen, passend bij de missie en visie van de school, stappen op weg naar een goed onderwijsaanbod en hogere opbrengsten voor de specifieke leerlingenpopulatie.

Aanpak

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De aanpak

“Aanleiding

In het voorjaar van 2012 is de Gerhardschool als zwak beoordeeld. Het bestuur van Orion heeft de school toen aangemeld voor het KBA-traject. De Gerhardschool heeft dit traject doorlopen van januari 2013 tot en met december 2014. In het kader van dit KBA-traject zijn vier verbeterplannen opgesteld op de domeinen leerlingenzorg, aanbod, pedagogisch-didactisch handelen en kleuters. De verbeterplannen zijn opgesteld in samenwerking met het team. Dit leidde ertoe dat het team zich in hoge mate eigenaar voelde van het verbetertraject. Vanuit het KBA werd de Gerhardschool begeleid, in enige mate op afstand. In het kader van het KBA-traject kocht de Gerhardschool begeleiding in bij de CED-Groep. De begeleiding door de CED-Groep was beduidend intensiever. Hierdoor zijn veel zaken opgepakt en ontwikkeld, waaronder het kwartierenrooster, de toetskalender, het GIP-ADI-lesmodel en later het werken met coöperatieve werkvormen. De Gerhardschool bleek in het KBA-traject een spons te zijn. Alle aangeboden kennis werd opgezogen. Dit leidde er al snel toe dat het team eigenaar was van het verbetertraject. Aan externe partijen (KBA-adviseur, CED-begeleider) konden gerichte vragen worden gesteld in dienst van de schoolontwikkeling.

Aanpak pedagogisch-didactisch klimaat

Aan het begin van het KBA-traject bleek dat gerichte aandacht voor instructie hard nodig was. Dit was de aanleiding om samen met het team een lesmodel op maat te ontwikkelen uitgaande van de onderwijsbehoeften van onze populatie. Begin jaren 90 is het GIP-model mede ontwikkeld op de Gerhardschool. Het GIP-model was voor een groot deel weggezaakt, maar toch keek de organisatie hier positief op terug. Dit is een ingrediënt geweest voor de ontwikkeling van het GIP-ADI-lesmodel zoals daar nu mee wordt gewerkt. Het lesmodel is over een periode van één jaar ontwikkeld door het team. Steeds werden bepaalde fasen uitgetoetst en teambreed geëvalueerd, bijgesteld en vastgelegd. Net zo lang tot het theoretische GIP-ADI-lesmodel af was en de leerkrachten op een eenduidige wijze konden worden geconsulteerd op de juiste toepassing van het lesmodel.

Bij het opstellen van de o-meting in het kader van het KBA-traject bleek dat leraren zich weinig richtten op aanpakgedrag, in de vorm van denkstappen, oplossingschema's of systematische methodieken. Daarnaast bleek dat de betrokkenheid van onze leerlingen sterk wisselend was. Deze analyse vormde de aanleiding om te gaan werken met coöperatieve werkvormen.

Aanpak duurzame ontwikkeling

Om bovenstaande ontwikkelingen te borgen en duurzaam door te ontwikkelen legt de teamleider tweemaal per jaar een lesobservatie af aan de hand van de kijkwijzer. De data die voortkomen uit deze klassenbezoeken vormen input voor de professionalisering van het team en de individuele leerkrachten.

Intervisie wordt op bouwvergaderingen ingezet om te kunnen leren van elkaars successen en dilemma's.

In het verleden werden leerlingen tijdens de leerlingbespreking individueel besproken door de commissie voor de begeleiding (CvB). De leerkracht had hier een passieve rol in. In de huidige zorgstructuur heeft de leerkracht een actieve en leidende rol bij de groepsbesprekingen. De leerkracht bereidt deze besprekingen zorgvuldig voor en presenteert de resultaten op groeps- en op individueel niveau aan de teamleider en de overige leden van de CvB. Tijdens de huidige groepsprekingen wordt altijd naar het effect van het leerkrachthandelen gekeken. Daar worden conclusies en acties aan verbonden. Bovenstaande voorbeelden zijn kenmerkend voor de aanpak van de Gerhardschool. In het prille begin van het KBA-traject waren sommige interventies best sturend. Als snel werden het interventies die werden gedragen door het team en waar het team in toenemende mate eigenaar van werd."

Het doorwerken van het excellentieprofiel in de dagelijkse onderwijspraktijk

"Pedagogisch-didactisch klimaat

Het excellentiegebied pedagogisch-didactisch klimaat is per definitie onderdeel van de dagelijkse onderwijspraktijk van de school. Door het veilige, duidelijke en gestructureerde pedagogisch-didactische klimaat komen leerlingen optimaal tot leren.

Duurzame ontwikkeling

De ingezette ontwikkelingen op de Gerhardschool zijn vastgelegd in het kwaliteitsbeleid, specifiek in de kwaliteitszorgkalender. Het kwaliteitsbeleid op de Gerhardschool is op deze manier geïntegreerd in het handelen van de verschillende professionals in de dagelijkse onderwijspraktijk.

De beleidsdoelen van de Gerhardschool zijn tot stand gekomen in samenspraak met het team en zijn vastgelegd in het schoolplan 2015-2019. De beleidsdoelen worden geëvalueerd in het jaarverslag en desgewenst bijgesteld in het jaarplan en vervolgens in de jaarlijkse schoolgids. De beleidsdoelen worden in de school zichtbaar gemaakt op de verbetermuur en een aantal beleidsdoelen komt terug in het inhoudelijk taakbeleid. Deze aanpak draagt bij aan de stapsgewijze verbetering van ons onderwijs en draagt bij aan een beredeneerde schoolontwikkeling die in lijn is met de gemeenschappelijk opgestelde

missie en visie.”

Bevindingen jury op de aanpak

Door deelname aan het zogenoemde KBA-traject vanuit de gemeente Amsterdam, intensieve begeleiding door de CED-groep en het benutten van de aanpak ‘lerende organisatie’ van het project School aan Zet, heeft de Gerhardschool stapsgewijs gewerkt aan de invoering en verbetering van de onderwijskwaliteit en het pedagogisch-didactisch klimaat.

Daarbij zijn twee belangrijke lijnen te onderscheiden:

- een ‘fysieke’ lijn waar het de toepassing van de GIP-ADI-methode betreft (respectievelijk groeps- en individueel gericht pedagogisch klimaat en activerende directe instructie) in alle groepen in de school, én
- een duidelijk doorgaande lijn in het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten in de opeenvolgende groepen.

Tijdens de rondgang door de school en tijdens de groepsbezoeken kan de jury vaststellen dat beide lijnen duidelijk zichtbaar en herkenbaar worden doorgevoerd in de school. Zo zijn in alle groepen de dag- en weekplanningen, GIP-regels, -pictogrammen, coöperatieve werkvormen, instructietafel, doelenladder, vaste looproutes, et cetera terug te vinden.

Ook de wijze waarop de gezamenlijke instructie via digibord/filmpjes plaatsvindt, de (les)doelen per leerling besproken worden, alsmede de individuele, duo- en groepsopdrachten worden uitgevoerd (veelal wordt gewerkt in twee à drie niveaus), laat een vaste en voor de leerlingen herkenbare aanpak zien. Daarnaast wordt er gewerkt met Chromebooks om te oefenen en toetsen digitaal af te nemen. De leerlingen worden door de leerkrachten uitgedaagd tot actieve deelname, onder andere door gebruik van coöperatieve werkvormen en het benutten van leerlingfeedback.

Steeds weer blijkt duidelijk dat het onderwijsleerproces in alle opzichten voor de leerlingen een uitzonderlijk hoge mate van voorspelbaarheid biedt.

Specifiek op het vlak van het excellentieprofiel hanteert de school de methode Leefstijl en worden schoolbreed de principes van PBS (Positive Behavior Support) toegepast. Zo is overal in de openbare ruimtes van de school de samengestelde gedragsmatrix zichtbaar.

Waar voorspelbaarheid vaak wel lukt in de omgang met gewenst gedrag, zien we in de praktijk dat het doorvoeren van voorspelbaarheid bij ongewenst gedrag dikwijls een stuk moeilijker is. De leerkrachten van de Gerhardschool hanteren hiervoor een time-out op twee niveaus en een vorm van negatieve straf, dat wil zeggen: het ontnemen van iets positiefs. Elke groep heeft een time-outtafel. De time-out duurt altijd tien minuten en kent twee niveaus van intensiteit, een lichte in de eigen groep en een zware in een andere groep. De zwaarste reactie op ongewenst gedrag is om op het schoolplein op ‘het bankje’ te moeten zitten en niet te mogen meespelen. Uniek is de bedenktijd die de leerkracht aan de leerling – en zichzelf – geeft om voordat zij ingrijpt te kiezen voor het laten varen van het ongewenste gedrag of de consequentie van een time-out. Opvallend is de rust die heerst in de school en die uitgaat van de leerkrachten, ook als leerlingen hen uitdagen. Mogelijk helpt de bedenktijd daarbij. De jury is getuige van een les waarin een meerderheid van de leerlingen uitdagend, ongewenst gedrag vertoont. De leerkracht reageert daar niet een keer met straf, repressief op, maar geeft de leerlingen met geduld en zonder emotie, het ongewenste gedrag negerend, steeds een in positieve bewoordingen gestelde gedragsinstructie. Wanneer de jury de ‘directieve’ kenmerken van de gehanteerde pedagogiek in bespreking brengt, komt naar voren dat bij zowel de schoolleiding, de leerkrachten als de leerlingen deze sturende aanpak voor de leerlingen de structuur en rust oplevert die zij allen in hoge mate waarderen. Toch stelt de jury dat te veel structuur

(voorspelbaarheid) leerlingen afhankelijk maakt van hun omgeving, een omgeving die zij in het vervolgonderwijs niet zullen aantreffen. Daarom wil de jury in overweging geven om de overschakeling naar meer autonomie en eigen verantwoordelijkheid eerder in te zetten dan nu gebeurt in groep 8. Daarbij wil gezegd zijn, dat deze overweging niets afdoet aan de waardering van de jury voor de wijze waarop de methodieken van de PBS schoolbreed zijn doorgevoerd. Twee teamleiders, een orthopedagoog en een schoolpsycholoog, begeleiden/coachen en ondersteunen de leerkrachten zeer intensief. Mede hierdoor wordt enerzijds de doorgaande lijn tussen de groepen gewaarborgd; anderzijds ontlenen de leerkrachten hieraan de steun en stimulerende werking die het lesgeven en opvoeden van de leerlingenpopulatie van de Gerhardschool vereisen. Zo vinden tweewekelijks coachingsgesprekken plaats, worden regelmatig lesobservaties (Kijkwijzer) uitgevoerd, wordt er gewerkt met een digitale gesprekkencyclus en wordt ingezet op inhoudelijk taakbeleid voor het team.

Tevens valt het de jury op dat in een overwegend jong team van leerkrachten zeer veelvuldig sprake is van het volgen van substantiële scholings- c.q. onderzoekstrajecten. Daarbij slaagt de schoolleiding erin een hoge mate van congruentie tot stand te brengen tussen de individuele ontwikkelingswensen van de teamleden enerzijds en de koppeling aan de in het kader van de schoolontwikkeling geplande thema's anderzijds. Op deze wijze lijken die elkaar eerder te versterken dan dat die als belastend worden ervaren.

Resultaten

De school bereikt de resultaten zoals beschreven in het excellentieprofiel.

Realisering beoogde doelstellingen

“Pedagogisch-didactisch klimaat

De Gerhardschool is een gecertificeerde Gezonde School op het domein welbevinden en sociale veiligheid”. Belangrijker is dat de Gerhardschool door leerlingen en ouders als veilig wordt ervaren. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de uitslagen van tevredenheidsonderzoeken. Als deze uitslagen worden afgezet tegen de Orion-benchmark of landelijke benchmarks komt dit ook naar voren. En dit komt bijvoorbeeld tot uiting in het percentage leerlingen dat een leerrendement behaalt dat hoger is dan 125%.

De populatie van de Gerhardschool ontwikkelt zich waarneembaar. Leerlingen kunnen beter en langer zelfstandig werken, kunnen omgaan met uitgestelde aandacht, komen beter en gevarieerder tot samenwerken en het aantal time-outs in school is afgenomen. Het inzetten van leerlingfeedback om de onderwijskwaliteit te verhogen is opgestart. Gedurende de gehele basisschoolperiode stromen leerlingen in op de Gerhardschool. Dit maakt dat de samenstelling van groepen zeer regelmatig verandert. Door deze constante verandering is het pedagogisch klimaat een constant punt van aandacht. De school komt hieraan tegemoet doordat teamleiders nauw betrokken zijn bij het groepsproces. De teamleiders zijn regelmatig in de groepen en hebben iedere twee weken coachingsgesprekken met de leerkrachten. Doordat de Gerhardschool een gedegen systeem voor kwaliteitszorg heeft, wordt er efficiënter en doelgerichter gewerkt.

Duurzame ontwikkeling

Ontwikkeling is geen doel op zich maar een middel. De resultaten van de schoolontwikkeling zijn in de hele school over alle kwaliteitsaspecten zichtbaar. De resultaten zijn onder andere zichtbaar als gekeken wordt naar opbrengstgericht werken, het GIP-ADI-lesmodel, het systeem voor kwaliteitszorg en de vormgeving van de leerlingenzorg.

De individuele ontwikkeling van de teamleden en de schoolontwikkeling zijn beter op elkaar afgestemd.”

Bevindingen jury op de resultaten van het excellentieprofiel

Tijdens het schoolbezoek krijgt de jury inzage in de wijze waarop de Gerhardschool het excellentieprofiel in praktijk brengt. Uiteraard kan daarbij geen causaal verband worden gelegd met resultaten op het terrein van de leeropbrengsten. Wel wordt aannemelijk gemaakt dat het specifieke pedagogisch-didactisch klimaat van de school een belangrijke voorwaardelijke rol vervult voor de geleverde onderwijskwaliteit. Uit de periodieke afname van de SCOL (sociale competentie observatielijst) en de leerling-SCOL blijkt dat de leerlingen de school ervaren als een veilige school waarin het onderwijs in een goede sfeer tot stand komt.

Ook wijzen de uitstroomgegevens naar het voortgezet onderwijs en de forse 'terugplaatsingsaantallen' naar basisonderwijs en speciaal basisonderwijs (jaarlijks in totaal circa 45% van de totale schoolpopulatie!) op goede onderwijsresultaten. Vanuit de TAC (toelatingscommissie voortgezet onderwijs) komt regelmatig de feedback dat de oud-leerlingen zich in het aansluitende voortgezet onderwijs goed weten te handhaven.

Ook tijdens de structurele 'nazorg'-contacten die de teamleider bovenbouw tot twee jaar na het schoolverlaten met het afnemende voortgezet onderwijs onderhoudt, wordt vaak melding gemaakt van de zelfstandige houding van de oud-leerlingen. Uit de gesprekken met het team en de leerlingen en de (gefilmde) feedback van enkele ouders van leerlingen blijkt dat het positieve pedagogisch klimaat wordt (h)erkend en gewaardeerd.

Evaluatie en borging

De school evalueert en borgt op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren excellentieprofiel

"Evaluaties vinden plaats aan de hand van de eerder beschreven instrumenten en aan de hand van het cyclische kwaliteitsbeleid. Enkele elementen hieruit die speciaal betrekking hebben op evalueren: tevredenheidsonderzoeken, een jaarlijkse zelfevaluatie aan de hand van de kwaliteitskaarten voor goed onderwijs, en lesobservaties aan de hand van de kijkwijzer. In het voorjaar van 2016 zal er op de Gerhardschool een leer- en leefklimaatonderzoek worden uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam. In dit onderzoek zal nadrukkelijk worden ingezoomd op de leerkracht-leerlingrelatie. Mede aan de hand van dit onderzoek zullen wij het welbevinden op de Gerhardschool evalueren."

Effect van de evaluatie

"De uitkomsten van de uitgevoerde evaluaties dienen steeds als input voor nieuw beleid. In het schoolplan 2015-2019 wordt dit bijvoorbeeld fraai inzichtelijk gemaakt. Eerst worden alle uitgevoerde kwaliteitscontroles (intern en extern) geëvalueerd. En vervolgens wordt er een brug geslagen naar nieuwe beleidsdoelen. Dit leidt tot stapsgewijze duurzame onderwijs- en schoolontwikkeling op alle beleidsterreinen. Een effect van alle evaluaties is ook dat wij nu een excellentieprofiel hebben opgesteld.

Zo is in het verleden uit evaluaties naar voren gekomen dat gerichte aanpak voor instructie hard nodig was. Dit was de directe aanleiding om in gemeenschappelijkheid met het team een lesmodel op maat te gaan ontwikkelen.

Uit een andere evaluatie bleek dat de betrokkenheid van onze leerlingen sterk wisselend was. Deze evaluatieve analyse vormde de aanleiding om te gaan werken met coöperatieve werkvormen.

Uit een vervolgevaluatie bleek bijvoorbeeld dat er onvoldoende gebruik werd gemaakt van leerlingfeedback. Dit heeft geleid tot het beleidsdoel: Het team gebruikt de data en de

analyse als directe feedback op het eigen pedagogisch-didactische handelen.”

Borging resultaten excellentieprofiel

“Pedagogisch-didactisch klimaat

Door het afnemen van tevredenheidsonderzoeken krijgen wij input over het welbevinden van medewerkers, ouders en leerlingen. De resultaten van deze onderzoeken dienen als input voor mogelijk nieuw beleid. Moeten we vasthouden aan een bepaalde manier van werken of moet er juist worden bijgestuurd?

Zoals eerder beschreven zet de Gerhardschool verschillende instrumenten in (lesobservaties, intervisiebijeenkomsten, inhoudelijk taakbeleid, digitale gesprekkencyclus, (bij)scholingen) om de didactische vaardigheden van de leerkrachten op peil te houden en om van daaruit door te ontwikkelen.

Duurzame ontwikkeling

De borging zit in het cyclisch proces van kwaliteitszorg. Hierin wordt continu bekeken of er bijgestuurd moet worden of dat er moet worden doorontwikkeld. Dit gebeurt op school- en op stichtingsniveau. Hiertoe worden onder meer de volgende instrumenten ingezet:

- CvB-overleg;
- managementteamoverleg (MT);
- teamoverleggen;
- bouwvergaderingen;
- functioneringsgesprekken en
- de jaarlijkse schoolevaluatie.

Het is een bewuste formatieve keuze om te werken met twee teamleiders op de Gerhardschool. Op deze manier kunnen leerkrachten maximaal worden ondersteund, gecoacht en begeleid in hun professionele ontwikkeling in het uitdagende werk met onze gedragsmoeilijke populatie.

Kenmerkend voor de Gerhardschool is dat individueel formeel leren in lijn ligt met de schoolontwikkeling. Een ander kenmerk is dat data-analyses deel uitmaken van evaluaties. Bijvoorbeeld een halfjaarlijkse van de onderwijsopbrengsten, een analyse van het aantal time-outs plus de redenen van de time-outs en bijvoorbeeld een incidentanalyse (IRIS+).”

Bevindingen jury evaluatie en borging van de resultaten

De schoolleiding maakt duidelijk dat de evaluatie van het excellentieprofiel integraal deel uitmaakt van de jaarlijkse schoolevaluatie van het schoolbrede kwaliteitsbeleid. Aan de hand van diverse instrumenten wordt periodiek geëvalueerd. Zo hanteert de school de uitkomsten van de periodiek afgenomen tevredenheidsonderzoeken onder team, ouders en leerlingen, neemt ze deel aan de Orion-benchmark, benut ze de resultaten van de thema-werkvergaderingen, wordt regelmatig de digitale gesprekkencyclus met teamleden uitgevoerd en werkt de school met data-analyse (datamuur en verbetermuur). Ook maakt de school gebruik van vormen van leerlingfeedback en is een leerlingenraad geïnstalleerd. Al deze vormen van evaluatie leiden tot periodieke aanpassing van het meerjarig schoolbeleid (schoolplan) c.q. de kwaliteitszorgkalender, het samenstellen en uitvoeren van onder andere verbeterplannen en kwaliteitskaarten.

De schoolleiding benadrukt tijdens het schoolbezoek nog eens dat de Gerhardschool voor evaluatie en borging voluit gebruik maakt van de principes van de lerende organisatie waarmee (hernieuwd) werd kennisgemaakt middels deelname aan het project School aan Zet.

Wellicht vormt de vaststelling van de jury dat het excellentieprofiel wordt gedragen door het gehele team wel de beste indicator voor de borging daarvan.

Ontwikkeling van het excellentieprofiel

De school heeft concrete plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Plannen voor verdere ontwikkeling

"• In het schooljaar 2015/2016 is onder leiding van twee gespecialiseerde leerkrachten PBS voor de openbare ruimtes in de school (geïmplementeerd in het schooljaar 2012/2013) samen met het gehele team herzien. Een vervolgstap is de ontwikkeling (samen met het team) en implementatie van PBS in de groepen. Dit om het stevige PBS-fundament (een van de pijlers van ons pedagogisch klimaat) verder uit te bouwen. In dit traject wordt een koppeling gemaakt tussen individuele en schoolontwikkeling.

- Een voorbeeld van duurzame ontwikkeling is de invoer van handelingsgerichte diagnostiek in de CvB. Dit traject zal worden geleid door de zorgcoördinator in het kader van haar opleiding tot schoolpsycholoog (verbinding individuele en schoolontwikkeling).
- Het doorontwikkelen van de Gerhardschool als lerende organisatie. De directeur gaat hier onderzoek naar doen in het kader van zijn opleiding Master Educational Leadership. Ook hier liggen individuele en schoolontwikkeling in elkaars verlengde. Doel is om het fundament onder het excellentieprofiel duurzame ontwikkeling verder te versterken.
- Een verdere uitbreiding van de leerkrachtvaardigheden binnen het GIP-ADI-lesmodel. Het uiteindelijke doel is om leerlingfeedback te gaan gebruiken om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. Als eerste stap is er een studieochtend geweest met als onderwerp Vragen stellen binnen het GIP-ADI-lesmodel als voorwaarde om feedback te kunnen ontvangen. Een tweede stap die binnenkort wordt gezet, is een studieochtend over het geven en ontvangen van feedback. Dit is een vervolgstap in de doorontwikkeling van het pedagogisch-didactische klimaat.
- Het inzetten van diagnostische gesprekken met leerlingen om een helder beeld te krijgen van het denkproces van leerlingen. Ook dit is een vervolgstap in de doorontwikkeling van het pedagogisch-didactische klimaat.
- Het uitschrijven van het onderwijsaanbod voor leerlingen die functioneren onder het minimumniveau zoals vastgelegd in de schoolstandaard. Het gaat hier om cluster 3-leerlingen die om gedragsmatige redenen op de Gerhardschool zijn aangemeld.
- Een uitbouw van het Gezonde School-profiel. De Gerhardschool is een gecertificeerde Gezonde School op de domeinen bewegen & sport en welbevinden & sociale veiligheid. Door dit profiel uit te bouwen wordt het fundament onder het pedagogisch klimaat versterkt. Anderzijds draagt het ook bij aan de uitbouw van het positieve beeld dat er in de brede omgeving bestaat van de Gerhardschool."

Bevindingen jury concrete plannen ontwikkeling excellentieprofiel

Hoewel de Gerhardschool op het terrein van het excellentieprofiel al veel tot stand heeft gebracht, zijn er de nodige ambities voor het dóórzetten en de verdere ontwikkeling voor de komende jaren.

Zo vindt de school een vervolgstap in de ontwikkeling van PBS gewenst, wil ze de leerkrachtvaardigheden binnen het GIP-ADI-model verder uitbreiden, wil ze diagnostische gesprekken met de leerlingen gaan voeren ter bevordering van het pedagogisch klimaat en plant ze een uitbouw van het reeds tot stand gebrachte Gezonde School-profiel.

Interne en externe gerichtheid.

Het excellentieprofiel van de school wordt (zowel intern) als extern erkend.

Wijze van (interne en) externe erkenning

“De enorme ontwikkeling die de Gerhardschool heeft doorgemaakt, aanvankelijk op organisatieniveau sinds 2009 en later met een duidelijke focus op onderwijsinhoud sinds 2012, is genoegzaam bekend in de brede omgeving van de school. Oud-leerlingen melden zich bijvoorbeeld met de tekst: ‘Ik heb er veel over gehoord, maar ik wil de Gerhardschool nieuwe stijl nu wel eens met eigen ogen zien’.

- Onze zorgcoördinator is lid van het Orion-auditteam.
- Het samenwerkingsverband spreekt buitengewoon positief over de Gerhardschool in gesprekken met ouders.
- De Gerhardschool is gevraagd om School aan Zet-referentieschool te worden.
- De directeur is gevraagd voor de klankbordgroep van de Hogeschool Windesheim.
- Wij zijn een Gezonde School op twee domeinen.
- Het Orion Expertisecentrum, en daarmee de Gerhardschool, is een vraagbaak voor regulier primair onderwijs in Amsterdam en omstreken.
- Een leerkracht van de Gerhardschool begeleidt een Orionschool bij de invoer van PBS.
- Ouders van nieuwe leerlingen van de Gerhardschool geven aan dat hun kind na een aantal weken op de Gerhardschool weer met plezier naar school gaat. Dit in tegenstelling tot de vorige school.
- De Gerhardschool werd onlangs gecompimenteerd door een stagebegeleider van de Universiteit van Amsterdam. Deze persoon gaf aan dat zij een hoge pet op heeft van de kwaliteit van begeleiding door de Gerhardschool aan academische studenten.
- De Gerhardschool verzorgt met grote regelmaat presentaties en/of workshops binnen de stichting. Bijvoorbeeld over opbrengstgericht werken (OGW), over ict of over de lerende organisatie.”

(Interne en) externe kennisdeling

“De Gerhardschool beoogt een open, lerende organisatie te zijn. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting tot de vele stagiairs (mbo, hbo en universitaire stagiairs) die wij ieder jaar een stageplek en begeleiding bieden. Andere zaken waaruit blijkt dat wij veel aan kennisdeling doen zijn onder meer:

- het filmpje op leraar24 over het GIP-ADI-lesmodel;
- het verzorgen van twee onderwijscafés op het Amsterdamse onderwijsfestival in 2015;
- op meerdere momenten in het jaar worden onderwijsmensen uit binnen- en buitenland ontvangen en rondgeleid op de Gerhardschool;
- actieve deelname aan onderwijsdebatten in De Balie Amsterdam;
- actieve deelname aan het Orion Expertisecentrum;
- de directeur heeft meegewerkt aan twee voorlichtingsfilms aan speciaal onderwijsschauffeurs (eenmaal voor de regio Amsterdam en de tweede keer voor een landelijke voorlichtingsfilm);
- actieve deelname aan School aan Zet-bijeenkomsten;
- het stevast verzorgen van workshops op het jaarlijkse Orion onderwijssevent; en
- actieve deelname aan het Orion ict-event (wordt voor de eerste keer georganiseerd in het voorjaar van 2016).

Stichting Orion heeft in haar strategisch beleid opgenomen het leren van en met elkaar tussen de scholen onderling vorm te geven. Hiertoe zijn werkplaatsen opgericht voor directeuren, teamleiders/intern begeleiders, zorgcoördinatoren, aandachtsfunctionarissen kindermishandeling, gedragswetenschappers en schoolmaatschappelijk werkers. In deze werkplaatsen staat de vraag centraal hoe de professionals zich in gezamenlijkheid op een lerende manier kunnen ontwikkelen in verhouding tot de schooldoelstellingen. De Gerhardschool neemt actief deel aan de verschillende werkplaatsen.”

Bevindingen jury (interne en) externe gerichtheid

Tijdens het schoolbezoek blijkt uit de gesprekken met het team en de leerlingen dat het excellentieprofiel door eenieder wordt erkend. Zelfs de jonge leerlingen kunnen toelichten wat de specifieke aanpak met betrekking tot het pedagogisch-didactisch klimaat behelst.

Reeds vermeld is de erkenning vanuit het afnemende voortgezet onderwijs. Ook staat de Gerhardschool sinds enkele jaren (weer) bekend als een waardevolle partner binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs.

Binnen de Stichting Orion wordt de in de Gerhardschool aanwezige en ontwikkelde kennis en ervaring met betrekking tot het excellentieprofiel benut op andere scholen.

Tijdens landelijke conferenties verzorgen medewerkers van de school presentaties en workshops over de wijze waarop het pedagogisch-didactisch klimaat in de school gestalte krijgt. Tevens levert de Gerhardschool een (pilot)bijdrage aan een project van de PO-Raad om informatie over het excellentieprofiel en de uitstroom van leerlingen op te nemen in Vensters voor Verantwoording.

Toekomstbestendigheid van het excellentieprofiel

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Waarborging duurzaamheid

“In den lande zijn er voorbeelden van organisatie- c.q. schoolontwikkelingen die in hoge mate afhankelijk waren van een, twee of drie personen in een organisatie. Wij zijn van mening dat daar op de Gerhardschool geen sprake van is. Dit blijkt ook uit ons excellentieprofiel: pedagogisch-didactisch klimaat én duurzame ontwikkeling.

De ervaring leert dat er op de Gerhardschool een bovengemiddeld verloop in het personeelsbestand is. In het cluster 4-onderwijs werken niet zelden bovengemiddeld ambitieuze mensen die hun baan graag willen combineren met een opleiding. En die na een paar jaar een volgende stap zetten in hun loopbaan. Dit bovengemiddelde verloop wordt als een vaste waarde gezien. Vanuit dit gegeven is het systeem voor kwaliteitszorg ingericht.

De Gerhardschool heeft zich sinds 2009 ontwikkeld tot een professionele en lerende organisatie. De ingezette ontwikkelingen zijn duurzaam van aard en worden breed gedragen door het team en erkend door de brede omgeving van de school. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de kwaliteitszorg op de Gerhardschool geïntegreerd is in het dagelijks functioneren. Het is geen op zichzelf staande activiteit. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in de kwaliteitszorgkalender waarin per maand is vastgelegd wat de taken zijn van de verschillende professionals op de Gerhardschool.

Voor het speciaal onderwijs in het algemeen en voor de Gerhardschool in het bijzonder is het van belang om jaarlijks de populatie te monitoren en in kaart te brengen (zie het schoolondersteuningsplan van de Gerhardschool onderaan onze site op www.gerhardschool.nl of op ons profiel op www.scholenopdekaart.nl). Om van daaruit de onderwijsbehoeften van onze specifieke populatie vast te kunnen stellen. En om jaarlijks te kijken welke eisen de maatschappij aan onze leerlingen stelt (bij de jaarlijkse evaluatie van de missie en de visie).

De duurzaamheid van ons profiel blijkt ook uit de beleidsdoelen c.q. uit de vervolgstappen die de Gerhardschool aan het zetten is c.q. gaat zetten: de ontwikkeling en invoer van PBS in de klassen, de invoer van handelingsgerichte diagnostiek, het doorontwikkelen van de Gerhardschool als lerende organisatie, de inzet van leerlingfeedback om de kwaliteit van ons onderwijs te verhogen, het uitschrijven van het onderwijsaanbod aan leerlingen die functioneren onder het minimumniveau zoals dat is vastgelegd in onze schoolstandaard, en de inzet van diagnostische gesprekken.

De Gerhardschool is een open en lerende organisatie. Jaarlijks bieden wij veel stagiairs

een stageplaats en begeleiding. Ook in andere samenwerkingsrelaties (bijvoorbeeld binnen het Orion Expertisecentrum) zoeken wij de open dialoog. Dit illustreert de intrinsiek lerende houding van het team van de Gerhardschool. Dit is een voorwaarde om blijvend duurzaam te ontwikkelen.

Passend onderwijs vraagt hoogwaardig speciaal onderwijs. De vlag gaat nooit uit als een leerling naar een cluster 4-school verwezen wordt. Als een leerling wordt verwezen, laat het dan naar een kwalitatief hoogwaardige school zijn.

In samenspraak met het team is gekozen voor het excellentieprofiel. Sinds 2009 heeft de Gerhardschool de omslag gemaakt van het dresser van een populatie naar het ontwikkelen van onze doelgroep. Dit is in hoge mate het gevolg van de grondige herziening en opwaardering van het pedagogisch-didactische klimaat op de Gerhardschool. Wij hebben hiermee kwalitatief hoogwaardig onderwijs vormgegeven voor deze specifieke doelgroep.

De Gerhardschool heeft zich sinds 2009 ontwikkeld tot een professionele en lerende organisatie. De ingezette ontwikkelingen zijn duurzaam van aard en worden breed gedragen door het team en erkend door de brede omgeving van de school.”

Bevindingen jury toekomstbestendigheid

De jury heeft uit de documentatie van de school alsmede tijdens het schoolbezoek de overtuiging gekregen dat het excellentieprofiel toekomstbestendig is. Doordat de twee lijnen in de school waarlangs het profiel vorm krijgt, volledig in het kwaliteitsbeleid, de organisatie en de dagelijkse schoolpraktijk zijn verweven, lijkt er niet of nauwelijks sprake van een risico op snelle verwatering of een hoge mate van persoonsafhankelijkheid.

4. Bijlage

Procedure traject Excellente Scholen

Al meer dan 340 scholen hebben in de afgelopen jaren deelgenomen aan het traject Excellente Scholen. Zij meldden zich aan bij de jury Excellente Scholen, omdat zij het predicaat zien als een vorm van erkenning en waardering voor hun prestaties, en ook als een uitdaging om hun onderwijs voortdurend tegen het licht te houden en verder te ontwikkelen.

Het traject Excellente Scholen kent de volgende fasen:

- aanmeldingsperiode
- onderzoek naar onderwijskwaliteit door de inspectie
- dialoog
- jurybezoek
- rapportage en beoordeling
- uitreiking predicaat

Onderzoek naar het excellentieprofiel door de jury

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – heeft sinds 2015 een centrale plaats gekregen in de beoordeling van excellentie. De jury kijkt hier in de beoordeling primair naar. Naast onderwijs van goede kwaliteit, die beoordeeld wordt door de inspectie, is een aantoonbaar excellentieprofiel voorwaardelijk voor deelname aan het traject Excellente Scholen.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- excellentieprofiel van de school
- aanpak
- resultaten
- evaluatie en borging
- ontwikkeling
- externe gerichtheid
- duurzaamheid

Zelfevaluatie onderwijskwaliteit school

Het aanmeldformulier bestaat uit twee delen, namelijk een deel waarin de school het excellentieprofiel beschrijft, en een zelfevaluatie van de onderwijskwaliteit van de school. De zelfevaluatie is gebaseerd op het concept waarderingskader 2017.

We definiëren onderwijskwaliteit als het geheel van de prestaties van de school, met uitzondering van financieel beheer. Het laatste gebied wordt als voorwaardelijk gezien voor (het voortbestaan van) de kwaliteit. Financieel beheer is daarom niet opgenomen in deze zelfevaluatie.

Het waarderingskader beschrijft per kwaliteitsgebied een aantal standaarden. Elke standaard is van een uitwerking voorzien. Hierin wordt onderscheid gemaakt in wettelijke standaarden en kwaliteitseisen. De school heeft zichzelf beoordeeld op de standaarden en deze beoordeling van een toelichting voorzien. Zie voor meer informatie over de waarderingskaders:

<http://www.onderwijsinspectie.nl/toezicht/vernieuwing-in-het-toezicht>.

Let op: de zelfevaluatie is - net zoals de beschrijving van het excellentieprofiel - integraal overgenomen, dit zijn de woorden van de school.

1. Onderwijsresultaten

1.1 Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen resultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

Uitwerking

De school bereikt met haar leerlingen in minimaal 75 procent van de gevallen dat zij aan het eind van de schoolloopbaan het benodigde niveau voor de uitstroombestemming uit het ontwikkelingsperspectief hebben bereikt. De in de ontwikkelingsperspectieven geformuleerde uitstroombestemmingen zijn passend bij het niveau van de leerlingen. De school stelt hiervoor een norm naar niveau en tijdsduur.

De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan verwachtingen over het niveau dat de leerlingen kunnen bereiken rondom cognitieve resultaten. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en zijn ambitieus. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden.

De school onderneemt in samenwerking met de leerling en eventueel zijn ouders activiteiten om voor de leerling een plek in een passende uitstroombestemming te verwerven.

NB De inspectie beschikt al over deze gegevens, deze hoeven niet aangeleverd te worden.

Eventueel licht de school deze resultaten nader toe

“De gegevens die door de inspectie gevraagd worden hebben betrekking op de leerlingen die de Gerhardschool verlaten. Voor de adviezen aan de schoolverlaters en de bestendiging verwijzen wij u graag naar de schoolgids. U kunt hier ook teruglezen hoe deze resultaten zich verhouden tot de schoolstandaard.

De school is consequent bezig met het stellen van hoge verwachtingen en hoge doelen op leerling-, groeps- en schoolniveau. Bij het behalen van een doel wordt er niet alleen gekeken naar wat gemaakt heeft dat dit doel behaald is, maar ook of het doel niet te laag gesteld is.

In het recente verleden werd er veelal leerlingvolgend gewerkt (‘Als de leerlingen maar een fijne dag hebben gehad’). Van 2011 tot 2015 is opbrengstgericht werken ingevoerd in samenwerking met de andere Orionscholen onder begeleiding van de CED-groep. De Gerhardschool werkt sinds 2012 met een schoolstandaard. Deze schoolstandaard zorgt ervoor dat er leerlingsturend wordt gewerkt. De schoolstandaard bepaalt welke toets wordt afgenomen in januari en in juni. En dus bepaalt de schoolstandaard het aanbod in de periode voorafgaand aan de afname van de toets.

De Gerhardschool analyseert niet alleen de gegevens van de leerlingen die de school verlaten in relatie tot de schoolstandaard, maar ook de tussentijdse resultaten. Van alle leerjaren wordt een overzicht gemaakt van de bereikte niveaus en het leerrendement. Ieder half jaar wordt er een dwarsdoorsnede gemaakt van de leerniveaus. De dwarsdoorsnedes op de vijf kerndomeinen (technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, woordenschat en rekenen) worden geanalyseerd volgens het 4D-principe: data, duiden, doelen, doen.

In de halfjaarlijkse analyse worden ook de resultaten op de leergebied overstijgende leerlijn sociaal gedrag op schoolniveau meegenomen. De resultaten van de (leerling)SCOL zijn hierin leidend. Ook deze resultaten worden geanalyseerd volgens

het 4D-principe.

Tijdens de leerlingbespreking worden alleen de leerlingen besproken, over wie de teamleider en de leerkracht een vraag hebben. De leerlingen die zich conform ontwikkelingsperspectief ontwikkelen, worden niet besproken. Op deze manier worden tijdens de leerlingbespreking effectieve gesprekken gevoerd, waarin antwoord gegeven wordt op een concrete vraag.”

Context van de school

De (bijzondere) omstandigheden waaronder een school haar werk doet, kunnen invloed hebben op de keuzes die een school heeft gemaakt en op de resultaten die een school met de leerlingen behaalt. We denken bijvoorbeeld aan de samenstelling en de omvang van de leerlingenpopulatie van een school.

Indien er dergelijke bijzondere omstandigheden op de school aanwezig zijn, die van invloed zijn op de resultaten die de school met de leerlingen behaalt, wordt dat hier aangegeven

Ja

Op deze wijze houdt de school rekening met deze omstandigheden

“Ieder jaar is het weer een verrassing welke leerlingen naar de Gerhardschool worden doorverwezen. Leerlingen zijn vaak voor hun schoolgang afhankelijk van een plaatsing op de Gerhardschool. Dit maakt dan ook dat (bijna) alle aanmeldingen met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) geplaatst worden op de Gerhardschool. De uitdaging die dit met zich meebrengt is dat leerlingen met een zeer divers niveau onderwijs volgen op de Gerhardschool.

Op de Gerhardschool starten veel kinderen met een leerachterstand. Daarnaast zijn er veel leerlingen met een intelligentie onder het gemiddelde. Voor deze leerlingen wil de Gerhardschool een uitstroomniveau dat minimaal ligt op het niveau van vmbo-b/vmbo-k. Dit is in de schoolstandaard weergegeven als de voldoende standaard. De groepen op de Gerhardschool worden samengesteld op basis van niveau en leeftijd. Dit maakt dat er ieder jaar een andere groepssamenstelling is en dat de leeftijden van de leerlingen fluctueren.

De Gerhardschool houdt bij de plaatsing van leerlingen sterk rekening met de gewenste ontwikkeling van de individuele leerling. Leidend bij de samenstelling van de groepen is het niveau van leerlingen op de domeinen technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen met een nadruk op begrijpend lezen en rekenen. Met andere woorden, het leerniveau van leerlingen.”

1.2 Sociale en Maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de gestelde norm.

Uitwerking

De school volgt alle leerlingen op het gebied van het verwerven van sociale en maatschappelijke competenties gedurende hun schoolperiode. De leerlingen verlaten de school met sociale en maatschappelijke competenties die passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. De school heeft de kenmerken van haar leerlingenpopulatie in beeld en heeft op basis hiervan reële verwachtingen over het niveau dat de leerlingen kunnen bereiken. Deze verwachtingen toetst zij aan de groei die de leerlingen gedurende de schoolperiode doormaken. Daarmee kan de school aantonen dat zij op dit gebied uit haar leerlingen haalt wat erin zit.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op sociale en maatschappelijke competenties

“De school maakt gebruik van de so-versie (speciaal onderwijs) van de SCOL en van de leerlingSCOL. Middels dit leerlingvolgsysteem worden de sociale competenties van leerlingen in kaart gebracht. Door het gebruik van de so-versie van de SCOL wordt expliciet rekening gehouden met de kenmerken van de leerlingpopulatie. De eisen die gesteld worden aan een betreffende leerling worden gekoppeld aan het diagnostisch beeld van de betreffende leerling. Op deze manier worden eisen gesteld die passen bij de problematiek en ontwikkelingsmogelijkheden van de desbetreffende leerling.

Naast het gebruik van de SCOL wordt voor alle leerlingen de ontwikkeling bijgehouden op de vakoverstijgende gebieden sociaal gedrag en leren leren door middel van het inschalen van leerlingen op deze leerlijnen van de CED-Groep. Leerkrachten beoordelen of de doelen die in deze leerlijnen gesteld zijn, behaald zijn door de leerlingen. Op deze manier wordt ook een beeld geschetst hoe de leerling functioneert binnen onze school.

In het schoolondersteuningsplan is een uitgebreide beschrijving opgenomen met betrekking tot de leerlingpopulatie. Daarnaast is met behulp van data in beeld gebracht welke problematiek leerlingen van de Gerhardschool hebben. De Gerhardschool heeft dus goed zicht op welke leerlingen naar de Gerhardschool gaan. De Gerhardschool heeft voor de afname van de SCOL doelen gesteld. De resultaten van de SCOL worden meegenomen in de analyse van de leerlingen schoolbreed. Aan deze analyse worden ontwikkelingsonderwerpen gekoppeld.”

1.3 Vervolgsucces

De bestemming van de leerlingen na het verlaten van de school is bekend en voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school.

Uitwerking

De school heeft het uitstroomniveau van haar leerlingenpopulatie in kaart gebracht en heeft op basis hiervan verwachtingen over de vervolgloopbaan van de leerlingen. De school beschikt over toereikende gegevens over het vervolg van de loopbaan van leerlingen die de school verlaten hebben. Het vervolgsucces voldoet ten minste aan de verwachtingen van de school. De school analyseert deze gegevens en betreft deze bij de kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op vervolgsucces

“Over het algemeen zijn de resultaten voor wat betreft de bestemming goed. De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen op hun nieuwe school. Daarbij worden ook vragen gesteld als:

- Wat missen jullie van ons in de overdracht?
- Zijn er competenties die leerlingen op de vervolgplek nodig hebben die zij in onvoldoende mate beheersen?

Met behulp van de antwoorden op deze vragen wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering om ervoor te zorgen dat al onze leerlingen kunnen blijven op de door ons geadviseerde onderwijsplek.

Het niveau van de leerlingen komt doorgaans overeen met het advies dat door de Gerhardschool gegeven is.

Uit onze schoolgids 2015-2016

- 100% van de leerlingen die in 2013/2014 van school zijn gegaan volgt in 2014/2015 nog steeds hetzelfde type onderwijs.

- 86% van de leerlingen die in 2012/2013 van school zijn gegaan volgt in 2014/2015 nog steeds hetzelfde type onderwijs. De 14% staat voor vier leerlingen. Twee leerlingen zijn afgestroomd naar een lager niveau binnen het voortgezet speciaal onderwijs (voor beiden geldt dat zij de gevraagde motivatie niet blijvend aan de dag konden leggen). Een leerling heeft zich in verband met zijn gedrag niet kunnen handhaven op het reguliere voortgezet onderwijs. Een leerling is doorverwezen naar een school voor zeer moeilijk lerende kinderen.”

2. Onderwijsproces

2.1 Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op hun vervolgbestemming en de samenleving.

Uitwerking

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Voor het vso-uitstroomprofiel vervolgonderwijs is het aanbod dekkend voor de examenprogramma's. Binnen de kaders van de wet maken de leraren keuzes in het aanbod, waardoor zij dit afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. Het aanbod bereidt de leerlingen voor op de vervolgbestemming. De school heeft bovendien een aanbod voor taal en rekenen dat is afgestemd op de referentieniveaus en dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren verbreden of verdiepen het aanbod afhankelijk van de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

De leraren verdelen de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen en geven de leerlingen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

Het aanbod is eigentijds en stimulerend. Bovendien is het gericht op talentontwikkeling, door bijvoorbeeld het aanbieden van een extra curriculum.

De leraren richten de lokalen aantrekkelijk en uitdagend in, waarbij zij rekening houden met de ontwikkelingsfase en de kenmerken van de leerlingen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel aanbod

"Het is de opdracht van de Gerhardschool onze leerlingen maximaal te laten presteren naar vermogen c.q. toe te leiden naar het fundamentele niveau 1F.

De Gerhardschool werkt met nieuwe en eigentijdse methoden. Deze methoden voldoen aan de kerndoelen, en het aanbod is afgestemd op de referentieniveaus. Naast deze methoden werkt de Gerhardschool intensief met Chromebooks. De ict staat in dienst van het curriculum. De verwerkings- en oefenstof van de methodes komen terug in onze digitale, op maat gemaakte leeromgeving.

De Gerhardschool werkt met een schoolstandaard. In deze schoolstandaard is opgenomen welke doelen de leerlingen moeten behalen op welk moment in hun basisschoolloopbaan. De leerinhoud is beargumenteerd verdeeld over de verschillende leerjaren. De schoolstandaard geeft richting aan het onderwijs en maakt dat de inhoud van het onderwijs is afgestemd op de uitstroombestemmingen van de leerlingen. Het basisaanbod richt zich op een uitstroom naar het vmbo-basis/vmbo-kaderonderwijs. Leerlingen die meer aankunnen, krijgen in de klas een verdiept aanbod, wat hen klaarstoomt voor het vmbo-t-onderwijs of voor de havo. Leerlingen die meer verbreding nodig hebben, krijgen deze ook aangeboden. Deze afstemming is opgenomen in de beschrijving van de verschillende arrangementen in de klassen. De Gerhardschool vraagt gerichte feedback aan de scholen waar leerlingen naartoe gaan na de Gerhardschool. Deze feedback richt zich onder andere op de vraag of leerlingen het aanbod beheersen dat ze moeten beheersen om optimaal te kunnen functioneren in het vervolgonderwijs. Deze feedback is onderdeel van eventuele

verbeteringen in het onderwijsaanbod. De afgelopen jaren hebben vervolgscholen aangegeven dat leerlingen geen hiaten hebben in hun kennis en vaardigheden. De klaslokalen van de Gerhardschool zijn ingericht als een uitdagende leeromgeving. Hierbij is rekening gehouden met de behoefte aan structuur en duidelijkheid van de populatie. De inrichting van de lokalen is onderdeel van een doorgaande lijn. De inrichting van de lokalen is te omschrijven als uitdagend, ontwikkelingsstimulerend en duidelijk.

De verdeling van de onderwijstijd is ondergebracht in een kwartierenrooster. In dit kwartierenrooster is meer tijd ingepland voor sociale vaardigheden. Er is behoefte aan intensief onderwijs gericht op de sociale vaardigheden en competenties van de leerlingen. Dit komt ook terug in het aanbod van Rots & Water-trainingen. Per periode krijgen twee groepen Rots & Water-trainingen aangeboden. De CvB adviseert over welke groepen het meest kunnen profiteren van dit aanbod.

Daarnaast krijgen leerlingen twee keer per week bewegingsonderwijs. Deze keuzes zijn gemaakt om recht te doen aan de ontwikkeling van de doelgroep.

Bewegingsonderwijs is van belang om meerdere redenen. Ten eerste is sport vaak een uitlaatklep en een talent van onze leerlingen. Daarnaast wordt tijdens de lessen bewegingsonderwijs veel aandacht besteed aan sociale vaardigheden (spelen in een team, omgaan met winst en verlies, rekening houden met elkaar).”

2.2 Zicht op ontwikkeling

De school volgt en begeleidt de leerlingen zodanig dat zij een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

Uitwerking

De school verzamelt systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van haar leerlingen. Voor de kennisgebieden taal en rekenen/wiskunde gebeurt dit met genormeerde toetsen. De school stelt bij de start van het onderwijs op basis van alle gegevens een passend ontwikkelingsperspectief voor elke leerling op dat sturing geeft aan het plannen en volgen van de ontwikkeling van de leerlingen.

Daarnaast verzamelt de school systematisch informatie over de voortgang in de ontwikkeling met

behulp van toetsen, observaties, leerlingenwerk, gesprekken en (zelf)rapportages.

De leraren gebruiken deze informatie om het onderwijs dagelijks en op langere termijn af te stemmen op het niveau en de ontwikkeling van de kinderen, om hiaten of voorsprongen te signaleren en om te bepalen welke leerlingen extra ondersteuning, begeleiding of externe zorg nodig hebben. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak van evalueren, analyseren, plannen, uitvoeren en weer evalueren. Deze signalering en analyses maken het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Bovendien gaat zij na wat bijvoorbeeld nodig is om eventuele achterstanden bij leerlingen te verhelpen.

De school gebruikt de informatie over haar leerlingen om het onderwijsaanbod aan te passen aan de specifieke onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om beter het onderwijsprogramma te kunnen doorlopen.

Voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is er extra ondersteuning in zowel de cognitieve als de motorische als de sociale ontwikkeling. De extra ondersteuning is gericht op het realiseren van het ontwikkelingsperspectief. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning voor die leerlingen het gewenste effect heeft en stelt zo nodig bij.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel zicht op ontwikkeling

“Tijdens het laatste inspectiebezoek in februari 2014 kreeg de Gerhardschool het basisarrangement toegewezen. Ondanks structurele verbeteringen die werden waargenomen op het gebied van leerlingenzorg werd er toch een twee toegekend aan dit domein. In het verslag werd aangegeven dat de school wel dicht bij een voldoende score was. In de twee jaar na het inspectiebezoek heeft de Gerhardschool in samenwerking met de andere Orionscholen meerdere verbeterlagen gemaakt op het gebied van leerlingenzorg, waardoor dit nu voldoet aan de gestelde eisen (de Orionaudit op het domein leerlingenzorg volgt in het voorjaar van 2016).

Voor het volgen van de leerontwikkeling wordt gebruik gemaakt van Cito-toetsen.

Voor het in kaart brengen van de sociale competenties wordt de (leerling)SCOL gebruikt. Naast deze toetsen wordt richting gegeven aan het dagelijks handelen middels het gebruik van methodegebonden toetsen. De leerkrachten maken een

leerstofplanning waarin ruimte is opgenomen voor zowel een product- als een procesevaluatie. Deze evaluatie wordt meegenomen bij het voorbereiden van de volgende lessen.

Voor alle leerlingen wordt de leerontwikkeling nauwlettend gevolgd. In de OPP's van de leerlingen is een integratief beeld opgenomen, waarin vanuit de CvB een onderbouwing wordt gegeven van het gekozen ontwikkelingsperspectief. Ten tijde van het inspectiebezoek in 2014 werd het ontwikkelingsperspectief beschreven in leerlijnen per vakgebied. Op dit moment wordt een specifiek uitstroomniveau benoemd. In het integratief beeld wordt samengevat hoe de school tot een ontwikkelingsperspectief is gekomen. In deze beschrijving komt naar voren welke bevorderende en belemmerende factoren maken dat er gekozen is voor een bepaald uitstroomniveau en een bepaalde uitstroombestemming. Ook is opgenomen of de Gerhardschool verwacht dat een leerling tussentijds kan uitstromen naar het reguliere basisonderwijs of naar het speciaal basisonderwijs. De afstemmingsafspraken die gemaakt zijn voor wat betreft individuele leerlingen zijn opgenomen in het OPP. De CvB volgt de ontwikkeling van de leerlingen en adviseert gevraagd en ongevraagd over passend beleid op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Iedere twee weken vindt overleg plaats tussen de teamleider en de leerkracht. De ontwikkeling van de groep als geheel en de ontwikkeling van individuele leerlingen wordt hier besproken. Tijdens de groepsbespreking wordt op basis van de data van Cito en de methodegebonden toetsen besproken of de leerlingen nog op koers liggen voor het behalen van het ontwikkelingsperspectief. Zowel tijdens het tweewekelijks overleg als tijdens de groepsbespreking wordt zo nodig de aanpak bijgesteld.”

2.3 Didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen.

Uitwerking

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben. Zij zorgen ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau van leerlingen. De aangeboden leerstof is logisch opgebouwd binnen een reeks van lessen alsook binnen één les. Door middel van geschikte opdrachten en heldere uitleg structureert de leraar het onderwijsaanbod zodanig dat de leerling het zich eigen kan maken.

Het orthopedagogisch leerklimaat maakt het leren mogelijk: leerlingen zijn actief en betrokken.

De leraren stemmen de instructies, opdrachten en onderwijstijd af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen.

De leraren hebben hoge verwachtingen van hun leerlingen en concretiseren dat door doelen voor hun leerlingen te stellen. De leraren stimuleren een brede ontwikkeling bij hun leerlingen. De lessen zijn zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de behoeften/kenmerken van leerlingen. De leraren gaan actief na of leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Zij geven leerlingen feedback op hun leerproces en bespreken met hen wat nodig is om hun doelstelling te halen.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel didactisch handelen

“Goed onderwijs begint met goed opgeleide groepsleerkrachten die tevens gedragsspecialist zijn. Onze leerkrachten zijn in staat om een gestructureerd en veilig orthopedagogisch en (ortho)didactisch klimaat neer te zetten waarin onze leerlingen zich gezien voelen. Alle leerkrachten op de Gerhardschool werken met het op maat gemaakte GIP-ADI-lesmodel (waarbij GIP staat voor groeps- en individueel gericht pedagogisch en didactisch handelen en ADI staat voor activerende directe instructie), aangevuld met coöperatieve werkvormen.

In het recente verleden werd er veelal leerlingvolgend gewerkt (‘Als de leerlingen maar een fijne dag hebben gehad’). Van 2011 tot 2015 is opbrengstgericht werken ingevoerd in samenwerking met de andere Orionscholen onder begeleiding van de CED-Groep. De Gerhardschool werkt sinds 2012 met een schoolstandaard. Deze schoolstandaard zorgt ervoor dat er leerlingsturend wordt gewerkt. De schoolstandaard bepaalt welke toets wordt afgenomen in januari en in juni. En dus bepaalt de schoolstandaard het aanbod in de periode voorafgaand aan de afname van de toets.

Er wordt sterk opbrengstgericht gewerkt aan de hand van deze schoolstandaard. Er wordt uitgegaan van hoge verwachtingen op leerling-, groeps- en schoolniveau. Tot en met groep 6 wordt er convergent gewerkt. Vanaf groep 7 wordt er divergent gewerkt. Op onze school werken wij met moderne lesmethoden. Verwerkings- en oefenstof voor deze lesmethoden worden afgestemd op het ontwikkelingsperspectief van de betreffende leerling. Daarnaast worden de verwerkings- en oefenstof ook in een digitale omgeving aangeboden.

Om de leervoortgang van onze leerlingen te meten, wordt er gebruik gemaakt van methodegebonden toetsen en van Cito-toetsen. Beide soorten toetsen worden

digitaal afgenomen.

In paragraaf 2.5 van het schoolondersteuningsplan (na te lezen op www.gerhardschool.nl) wordt beschreven welke onderwijsbehoeften de leerlingen van de Gerhardschool met elkaar gemeen hebben. Hier wordt ook beschreven hoe wij tegemoetkomen aan deze onderwijsbehoeften.”

2.4 Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.

Uitwerking

De school realiseert minimaal de wettelijk verplichte onderwijstijd. Dit betekent dat zij voldoende tijd heeft geprogrammeerd. De school verdeelt de tijd zodanig over de vakken dat leerlingen in staat zijn het onderwijsprogramma tot zich te nemen. De verdeling van de onderwijstijd past bij de uitstroomprofielen van de school. Bovendien weet de leraar de geplande onderwijstijd effectief te benutten door een efficiënte lesuitvoering. De school heeft een effectief beleid om lesuitval of verzuim van leerlingen tegen te gaan.

De school heeft regels opgesteld over het gebruik van de onderwijstijd. De school ziet toe op de naleving van deze schoolregels door leraren en leerlingen aan te spreken op de regels.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel onderwijstijd

“Op de Gerhardschool wordt per leerroute een beredeneerde keuze voor de inzet van de beschikbare onderwijstijd gemaakt, zetten de leraren de geplande onderwijstijd doelgericht in en maken de leerkrachten efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd. Dit alles wordt ondersteund door een kwartierenrooster dat is ontwikkeld in het kader van het KBA-traject. De gang van zaken rondom onderwijstijd is geborgd op stichtings- en op schoolniveau. In februari 2013 heeft de inspectie beoordeeld dat de Gerhardschool op dit domein voldoende scoort. Desondanks hebben wij toch een ontwikkelpunt op het domein onderwijstijd. Binnen de school kunnen leerlingen fysiotherapie krijgen of kunnen zij behandeling krijgen van de so-poli van de Bascule. Als dit het geval is wordt het tijdstip waarop deze behandelingen plaatsvinden gepland op tijden die het onderwijsleerproces van de leerling niet schaden. De manier waarop tegemoet wordt gekomen aan de gemiste onderwijstijd wordt voor alle leerlingen in het OPP benoemd en verantwoord.”

2.5 Samenwerking

De school werkt samen met partners om het onderwijs voor haar leerlingen vorm te geven.

Uitwerking

De school werkt samen met de andere scholen in het samenwerkingsverband passend onderwijs. De school voert overleg met andere scholen in de gemeente en met de gemeente zelf over het bestrijden van onderwijsachterstanden bij leerlingen, het bevorderen van integratie en het voorkomen van segregatie en over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De school levert gegevens over voortijdig schoolverlaters aan de gemeente (art. 162b WEC). Instellingen met een landelijke functie (cluster 1 en 2) verzorgen niet alleen onderwijs, maar dragen daarnaast actief bij aan de begeleiding van leerlingen in het regulier onderwijs door middel van de ambulante begeleiding.

De school ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en stemt haar ouderbeleid daarop af. Aan het eind van de schoolperiode en bij tussentijds vertrek van kinderen informeert ze de ouders en het vervolgonderwijs over de ontwikkeling van de leerlingen. Scholen die samenwerken met voorzieningen voor jeugdhulpverlening voeren een actief beleid gericht op afstemming om de doelstellingen te realiseren. Daarbij is het onderwijs een gelijkwaardige partner in de samenwerking.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel samenwerking

“De school heeft regelmatig overleg met het samenwerkingsverband (SWV) over leerlingen die op de Gerhardschool geplaatst moeten worden of over leerlingen die naar een andere vorm van onderwijs begeleid moeten worden. Tijdens deze overleggen wordt er gezamenlijk gezocht naar een passende plek voor leerlingen. Stichting Orion is vertegenwoordigd in dertien samenwerkingsverbanden. Het bestuur heeft regelmatig overleg met alle samenwerkingsverbanden over passend onderwijs voor alle leerlingen. Naast de contacten die het bestuur heeft op beleidsniveau heeft de school zelf contact met de samenwerkingsverbanden als het gaat om individuele casussen en het meedenken over de inhoud van het onderwijs voor specifieke leerlingen.

Ouders zijn belangrijke partners in het onderwijs. Driemaal per jaar wordt met ouders gesproken over de ontwikkeling van de leerlingen (september, februari, juni). Tijdens deze gesprekken wordt met ouders besproken wat het ontwikkelingsperspectief is van hun zoon of dochter. Als leerlingen de school verlaten wordt er samen met de ouders gezocht naar een passende vervolgschool. Er vindt een warme overdracht plaats met de nieuwe scholen, zodat zij de leerlingen zo optimaal mogelijk kunnen begeleiden. De ingewikkelde populatie van de Gerhardschool vraagt om een passend en afgestemd beleid met betrekking tot ouderbetrokkenheid. Leerkrachten gaan minimaal één keer per jaar op huisbezoek en er wordt intensief contact gehouden met ouders. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van telefonische contacten, ParnasSys, mail, contactschriften en de app klasbord.

Sommige leerlingen hebben meer begeleiding nodig om optimaal van ons onderwijsaanbod te kunnen profiteren. Wij hebben om deze reden een intensieve samenwerking met de so-poli van de Bascule. Iedere maandag is er een GZ- psycholoog vanuit de Bascule op school om leerlingen individuele behandeling te geven. De behandeling richt zich op het beter kunnen functioneren in de schoolse

situatie. Het zorgpad waar dit onder valt heet 'disfunctioneren op school'. De GZ-psychooloog werkt nauw samen met de CvB en de leerkrachten. De leerkrachten krijgen tips van de GZ-psychooloog en de leerkrachten krijgen wekelijks terugkoppeling van de GZ-psychooloog en de leerling over wat er is besproken en wat er de komende week geoefend gaat worden. Op deze manier komt de Gerhardschool tegemoet aan de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerlingen om alsnog het ontwikkelingsperspectief te kunnen realiseren. De evaluatie van de begeleiding vindt plaats tijdens het multidisciplinair overleg (MDO).

Naast de samenwerking met de so-poli wordt ook nauw samengewerkt met de jeugdhulpverlening en met andere vormen van behandeling. De Gerhardschool begeleidt ouders en leerlingen naar passende vormen van hulpverlening. De gezamenlijk geformuleerde hulpvraag is het startpunt voor de begeleiding aan de leerling en zijn of haar gezin. Ook tijdens de evaluatiemomenten is de school nauw betrokken. Doelen en aanpak worden op elkaar afgestemd om de begeleiding voor de leerling zo optimaal mogelijk te laten verlopen."

2.6 Praktijkvorming/stage

De voorbereiding op en de uitvoering en begeleiding van de praktijkvorming is doeltreffend.

Uitwerking

De stage draagt bij aan de geplande leeractiviteiten. De school begeleidt de leerling bij de voorbereiding en bij de keuze van een stageplek die past bij de uitstroombestemming van de leerling en stelt hiervoor de vereiste stage-overeenkomst op. De begeleiding en beoordeling verlopen op de afgesproken wijze en de school is op de hoogte van het functioneren van de leerling op de stageplek. De organisatie begeleidt de leerling op de afgesproken wijze. Periodiek vindt er overleg plaats tussen organisatie, school en leerling. De school volgt de voortgang van de leerling en stuurt zo nodig bij.

De leerling en de ontvangende organisatie ontvangen tijdig informatie over de inrichting van de praktijkvorming en de eisen die daaraan worden gesteld. De school begeleidt de leerling bij de voorbereiding en bij de keuze van een passende organisatie.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel praktijkvorming/stage

“Niet van toepassing. Dit domein is van toepassing voor het voortgezet speciaal onderwijs.”

2.7 Toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Uitwerking

De school waarborgt gedurende en aan het einde van de schoolloopbaan de kwaliteit van de toetsafname.

Tijdens de schoolperiode maken de leerlingen toetsen van het leerlingvolgsysteem.

De leraren nemen de toetsen af conform de voorschriften.

Ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van de leerlingen.

De school volgt een zorgvuldige procedure bij het bepalen van het advies voor vervolgonderwijs.

Voor leerlingen in het uitstroomprofiel vervolgonderwijs informeert de school de leerlingen over de toetsing middels een programma van toetsing en afsluiting.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel toetsing en afsluiting

“Gedurende de gehele schoolloopbaan van de leerlingen op de Gerhardschool wordt de ontwikkeling gevolgd middels methodeonafhankelijke en methodeafhankelijke toetsen. De toetsen worden afgenomen volgens de richtlijnen zoals die zijn vastgelegd in het toetsprotocol. Het leerlingvolgsysteem maakt dat de leerontwikkeling van leerlingen inzichtelijk is. De doelen en de gewenste uitstroombestemming komen terug in het ontwikkelingsperspectief. Dit ontwikkelingsperspectief wordt twee keer per jaar met ouders besproken. Ouders worden op deze momenten geïnformeerd over de leerontwikkeling van hun zoon of dochter.

Voor de leerlingen die de Gerhardschool verlaten is er een protocol einduitstroom opgesteld. In dit protocol is beschreven welke stappen gezet worden in het begeleiden van leerlingen naar een passende vervolgplek. Voor de ouders van de leerlingen in leerjaar 8 wordt jaarlijks in oktober een ouderavond georganiseerd. Tijdens deze avond worden ouders geïnformeerd over de procedure met betrekking tot het vinden van een passende school voor voortgezet (speciaal) onderwijs.”

3. Schoolklimaat

3.1 Veiligheid

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor een veilige omgeving voor leerlingen.

Uitwerking

Schoolleiding en leraren dragen zorg voor de veiligheid van de school en haar omgeving voor alle leerlingen. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. Dit is zichtbaar doordat leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel respectvol en betrokken met elkaar omgaan. Er is geen sprake van stelselmatige strijdigheid met basiswaarden in de uitingen van leerlingen.

De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen. De school heeft een coördinator met taken ten aanzien van het beleid tegen pesten, die fungeert als aanspreekpunt in het geval van pesten. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel veiligheid

“Aan de basis van ons veiligheidsbeleid ligt het schoolveiligheidsplan. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Traditiegetrouw staat de derde week van het schooljaar in het teken van veiligheid met alles wat daarbij komt kijken. Het schoolveiligheidsplan wordt aangevuld door protocollen, onder meer het:

- medicatieprotocol;
- pestprotocol en
- social mediaprotocol.

De uitvoer van het veiligheidsbeleid is belegd bij de volgende functionarissen:

- preventiemedewerker sociale veiligheid;
- preventiemedewerker fysieke veiligheid;
- contactpersoon klachtenregeling;
- aandachtsfunctionarissen kindermishandeling;
- antipestcoördinator;
- BHV'ers.

Veiligheid is een gevoel, is een beleving. Het is dus veel meer dan een verzameling protocollen en functionarissen. Het team van de Gerhardschool is zich terdege bewust van de voorbeeldrol die zij heeft. De houding van de teamleden van de school is van groot belang. De regels en afspraken die deze belangrijke rol met zich meebrengt zijn vastgelegd in het document Regels en afspraken. Dit document wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. De manier van omgaan met leerlingen en collega's komt aan bod in de coaching van de leerkrachten en in de gesprekkencyclus.

De school hanteert een positief, preventief pedagogisch klimaat. Het is belangrijk om verschillende vormen van ongewenst gedrag te voorkomen. Tegelijkertijd is het belangrijk om gewenst gedrag aan te leren. Hiertoe werkt de Gerhardschool met PBS. Er wordt onder meer gewerkt met een tweewekelijkse cyclus. In week één wordt de

regel van de week aangeboden (hierbij kan worden ingespeeld op een actueel thema). Bij de regel van de week horen lessen in goed gedrag. Deze lessen zijn samengesteld door het team van leerkrachten. Onderdeel van PBS is dat individuele leerlingen kunnen worden becomplimenteerd, maar een groep kan ook een compliment krijgen. De tweewekelijkse cyclus wordt afgesloten met een schoolbrede PBS-prijsuitreiking. Uit iedere groep wordt één winnaar bekend gemaakt en er wordt bekend gemaakt welke groep heeft gewonnen. Door de inzet van PBS wordt gewenst gedrag actief aangeleerd aan onze leerlingen. Op deze manier krijgen abstracte begrippen als 'aardig zijn voor een ander' inhoud.

Het team van de Gerhardschool heeft een vierdelige teamtraining geweldsbeheersing gevolgd. Momenteel oriënteren wij ons op een vervolgtraining.

Wij zijn trots op het feit dat wij een gecertificeerde Gezonde School zijn op het domein welbevinden en sociale veiligheid. In Amsterdam is er slechts één andere school die dit certificaat mag voeren (een school voor regulier primair onderwijs). Sinds het schooljaar 2013/2014 administreert de Gerhardschool incidenten in ParnasSys/IRIS+. In de IRIS+ omgeving worden incidentenanalyses gemaakt. Deze worden besproken in de PBS-werkgroep. En deze analyses worden meegenomen in het jaarverslag sociale veiligheid. De incidentenanalyse dient als input voor nieuw beleid."

De school gebruikt wel of geen instrument om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

Ja

Indien ja: naam van het instrument dat gebruikt wordt om de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen

"Tevredenheidsonderzoeken."

De resultaten van de twee meest recente metingen en wanneer deze metingen hebben plaatsgevonden.

"Resultaat onderdeel Veiligheid uit het tevredenheidsonderzoek ZEK (zelfevaluatiekader) zoals dat op de Orionscholen is afgenomen in de maanden februari/maart 2013.

Medewerkers: score van 92 (bij een Oriongemiddelde van 91; op een schaal van 0 tot 100).

Ouders: score van 97 (bij een Oriongemiddelde van 92; op een schaal van 0 tot 100).

Leerlingen: score van 89 (bij een Oriongemiddelde van 84; op een schaal van 0 tot 100).

Resultaat onderdeel Veiligheid uit het DUO-tevredenheidsonderzoek zoals dat is afgenomen in de maanden januari/februari 2016.

Medewerkers: score van 8,5 (landelijke so-benchmark 8,7; cijfer op een schaal van 1 tot 10).

Ouders: score van 8,0 (landelijke so-benchmark 8,0; cijfer op een schaal van 1 tot 10).

Leerlingen: score van 7,9 (landelijke so-benchmark 8,1; cijfer op een schaal van 1 tot 10).

NB: Oriongemiddelden 2016 zijn helaas nog niet beschikbaar, omdat de tevredenheidsonderzoeken nog niet op alle locaties zijn afgerond."

3.2 Ondersteunend en stimulerend Schoolklimaat

De school kent een ondersteunend en stimulerend klimaat.

Uitwerking

Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarbij alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. De binnen- en buitenruimten van de school dragen bij aan een positieve en sociaal veilige leeromgeving. Voor alle leerlingen is een leraar beschikbaar die hun ontwikkeling volgt en aanspreekpunt is bij problemen ('mentor').

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch en didactisch klimaat. Er heerst een sfeer binnen de school waarin leerlingen worden uitgedaagd hun talenten te ontplooiën. Leraren herkennen tijdig talent en zijn bereid en in staat om flexibele onderwijsprogramma's en individuele trajecten uit te voeren voor deze leerlingen.

Het klimaat is gericht op het leveren van prestaties. Leerlingen waarderen elkaar om goede prestaties. Resultaten van leerlingen die iets extra's doen worden zichtbaar gemaakt.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel schoolklimaat

"Binnen de school heerst een positief en veilig werkklimaat. Dit geldt zowel voor het werkklimaat van de medewerkers van de school als voor dat van de leerlingen van de school. Binnen de school worden afspraken nagekomen en er heerst een dermate veilige sfeer dat mensen op een goede manier aangesproken kunnen worden op gemaakte afspraken. Leerlingen hebben in hun vaste leerkracht een persoon die hun ontwikkeling volgt en die het aanspreekpunt is voor zowel leerlingen als ouders. Zowel de leerontwikkeling als de sociaal-emotionele ontwikkeling kan onderwerp zijn van deze gesprekken.

De schoolleiding focust zich op ontwikkeling. Deze ontwikkeling betreft zowel de ontwikkeling van leerlingen als de ontwikkeling van personeel. Veel medewerkers van de school volgen een opleiding of hebben een aanvullende opleiding gevolgd. De focus op de leerontwikkeling van de leerlingen uit zich onder andere in een halfjaarlijkse voortgangsrapportage omtrent de opbrengsten van de Cito-toetsen. Talenten van leerlingen zijn van groot belang. De talenten van leerlingen zijn positieve aanknopingspunten in de ontwikkeling van onze leerlingen. Talenten worden gebruikt om de ontwikkeling van leerlingen te stimuleren. Leerkrachten zien de talenten en zetten deze in om leerlingen zich optimaal te laten ontwikkelen."

4. Kwaliteitszorg en Ambitie

4.1 Doelen, evaluatie en verbetering

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen hebben vanuit hun maatschappelijke opdracht doelen geformuleerd, evalueren regelmatig en systematisch de realisatie van die doelen en verbeteren op basis daarvan het onderwijs.

Uitwerking

De school heeft in haar schoolplan de eigen opdrachten voor het onderwijs omschreven. Ook heeft zij aangegeven hoe zij de kwaliteit bewaakt. Dit omvat de voortgang van de ontwikkeling van leerlingen en de afstemming van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen. Dit veronderstelt dat de school regelmatig evalueert wat de resultaten zijn van haar leerlingen én wat de kwaliteit is van het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren zoals de school dat heeft omschreven in het schoolplan. Op basis van de evaluaties neemt de school maatregelen ter verbetering van de kwaliteit.

Het kwaliteitsbeleid heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces, het schoolklimaat en pedagogisch-didactisch klimaat, het veiligheidsbeleid, het personeelsbeleid en het stelsel van kwaliteitszorg.

De school heeft ambitieuze doelen voor zichzelf geformuleerd die passen bij haar maatschappelijke opdracht. Via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg evalueert zij alle doelstellingen uit haar schoolplan. Het omvat in ieder geval objectieve evaluaties over het schoolklimaat, het aanbod, het didactisch handelen en de afstemming. Hierbij betreft zij ook de tevredenheid van haar stakeholders. Op basis van deze evaluatie neemt zij planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel evaluatie en verbetering

“Om de ontwikkeling van de Gerhardschool in haar geheel te monitoren werken wij onder meer met de volgende instrumenten:

- de reguliere cyclus van schoolverslag, jaarplan, schoolgids en schoolplan;
- lesobservaties aan de hand van de Orion-kijkwijzer door de teamleiders;
- de (digitale) gesprekkencyclus;
- een jaarlijkse zelfevaluatie aan de hand van het kwaliteitskader voor goed onderwijs;
- halfjaarlijkse schoolanalyse van de leeropbrengsten;
- het teambreed jaarlijks evalueren en desgewenst bijstellen van de missie en de visie;
- tevredenheidsonderzoeken onder personeel, ouders, leerlingen en externe partners;
- leerplicht- en inspectiecontroles;
- tweejaarlijkse interne directie-audits en
- jaarlijkse Orion-kwaliteitsaudits op wisselende indicatoren.

Stichting Orion heeft in haar strategisch beleid opgenomen het leren van en met elkaar tussen de scholen onderling vorm te geven. Hiertoe zijn werkplaatsen opgericht voor directeuren, teamleiders/intern begeleiders, zorgcoördinatoren, aandachtsfunctionarissen

kindermishandeling, gedragswetenschappers en schoolmaatschappelijk werkers. In deze werkplaatsen staat de vraag centraal hoe de professional zich op een lerende manier kan ontwikkelen in verhouding tot de schooldoelstellingen.”

Tevredenheidsonderzoeken die recent (2014-2016) zijn uitgevoerd op de school

Medewerkerstevredenheid	Ja
Oudertevredenheid	Ja
Leerlingtevredenheid	Ja

Jaar van afname, aantal respondenten en de gemiddelde scores (in cijfers) van de laatst afgenomen onderzoeken

	Jaar	Aantal respondenten	Gemiddelde van de school	Landelijke benchmark
Medewerkerstevredenheid	2016	19	7,6	7,5
Oudertevredenheid	2016	54	7,9	7,8
Leerlingtevredenheid	2016	54	8,2	8,5

4.2 Structuur en Cultuur

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen hebben een heldere organisatie- en beslissingsstructuur, kennen een professionele kwaliteitscultuur en functioneren transparant en integer.

Uitwerking

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. De bekwaamheid van het personeel wordt onderhouden, rekening houdend met gestelde bekwaamheidseisen en beroepsprofielen en behaalde resultaten bij de leerlingen.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Leraren en andere betrokkenen bij de opleiding werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen.

De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen. Externe belanghebbenden ervaren dit ook zo.

Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

4.3 Verantwoording en Dialoog

Het bestuur en zijn scholen/opleidingen leggen intern en extern toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over doelen en resultaten en voeren daarover actief een dialoog.

Uitwerking

De school rapporteert regelmatig (in ieder geval in de schoolgids en het jaarverslag) over haar doelen en onderwijsprestaties en onderwijskundige ontwikkelingen. Zij rapporteert over de bevindingen voortkomend uit het stelsel van kwaliteitszorg en over de getroffen verbetermaatregelen.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, en bespreekt regelmatig haar ambities en de resultaten die ze behaalt. De school stimuleert deze partijen betrokkenheid en inzet te tonen bij het realiseren van haar ambities en doelen. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en neemt zij deze aantoonbaar serieus.

Oordeel school ten opzichte van het hierboven geschetste portret

Goed

Toelichting oordeel verantwoording en dialoog

“In het schoolverslag en in de schoolgids komt terug of de gestelde doelen ten aanzien van de schoolontwikkeling behaald zijn. In de schoolgids komen daarnaast de resultaten met betrekking tot de behaalde leeropbrengsten terug. Dit wordt gekoppeld aan de doelen die gesteld zijn in de schoolstandaard.

In 2016 is een nieuw tevredenheidsonderzoek afgenomen. Dit tevredenheidsonderzoek levert input voor het kwaliteitsbeleid. Het tevredenheidsonderzoek levert input op van zowel interne als externe belanghebbenden. De feedback uit dit onderzoek zal terugkomen in de schoolgids 2016/2017 en in het jaarverslag. De doelen die voortkomen uit het tevredenheidsonderzoek zullen worden opgenomen in het jaarplan voor het schooljaar 2016/2017.

De Gerhardschool vindt open en transparante communicatie belangrijk. Wij zijn dan ook trots op het feit dat wij de eerste school voor speciaal onderwijs in Nederland waren met een compleet profiel op www.scholenopdekaart.nl. Wij hechten veel waarde aan publieke verantwoording. Op onze eigen site www.gerhardschool.nl is ook veel extra informatie over onze school te vinden.

De Gerhardschool is een open en lerende organisatie. Jaarlijks bieden wij veel stagiairs een stageplaats en begeleiding. Ook in andere samenwerkingsrelaties (bijvoorbeeld binnen het Orion Expertisecentrum) zoeken wij de open dialoog. Dit illustreert de intrinsiek lerende houding van het team van de Gerhardschool. Dit is een voorwaarde om blijvend duurzaam te ontwikkelen.”

Inspectie van het Onderwijs

Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
t-algemeen 088 6696000
T-LOKET 088 6696060

E-mail: excellentscholen@onderwijsinspectie.nl
www.excellentscholen.nl

